

VJR-20100511

Inputnota Vlaamse Jeugdraad: lokaal jeugdbeleid in de nieuwe gemeentelijke beleids- en beheerscyclus

Inleiding

De Vlaamse regering wil de lokale sectorale en thematische beleidsplannen, waaronder het jeugdbeleidsplan, opnemen in een strategisch meerjarenplan. De Vlaamse jeugdraad grijpt deze beleidsontwikkeling aan om een sterk jeugdbeleid in de Vlaamse steden en gemeenten ook in de toekomst te garanderen.

De Vlaamse jeugdraad ziet kansen om verder te bouwen aan een actief participatief en categoriaal jeugdbeleid in de Vlaamse steden en gemeenten. De verworvenheden binnen het huidige decreet houdende de ondersteuning en stimulering van het gemeentelijk, het intergemeentelijk en het provinciaal jeugd- en jeugdwerkbeleid (het zgn. 'decreet lokaal jeugdbeleid')¹ creëren hier de voorwaarden voor.

Deze nota dient als input voor de verdere uitwerking van de nieuwe beleids- en beheerscyclus. De Vlaamse Jeugdraad biedt zich hiermee aan als adviserende gesprekspartner, vanuit het oogpunt van kinderen, jongeren en hun organisaties.

De verwezenlijkingen van het huidige decreet lokaal jeugdbeleid

Het decreet Lokaal jeugd(werk)beleid (°1993) stimuleert de beleidsaandacht voor kinderen en jongeren in steden en gemeenten. Het decreet was bij aanvang een trendsetter voor een gedecentraliseerd beleid. Het legde de verantwoordelijkheid bij de lokale overheid, liet eigen maatwerk toe en bouwde aan een grote betrokkenheid van alle particuliere en openbare actoren. De introductie van het jeugdwerkbeleidsplan concretiseert het algemeen planningsidee en processen op gemeentelijk niveau.

¹ Zie bijlage I: I inhoud van het decreet lokaal jeugdbeleid

Deze verworvenheden vormen de basis van een verdere verfijning van het lokaal jeugdwerk en jeugdbeleid binnen de nieuwe bepalingen rond gemeentelijke planning. We pleiten daarom voor het behoud van de verworvenheden, uitgangspunten en principes van het decreet, met een aanpassing aan de strategische meerjarenplanning. Ook Minister van Jeugd Pascal Smet geeft in zijn Beleidsnota Jeugd aan dat hij de expliciete inspraak van kinderen, jongeren en hun organisaties wil blijven waarborgen na de aangekondigde planlastvermindering².

Het belang van participatie van kinderen en jongeren op het beleid.

Participatie van kinderen en jongeren draagt bij tot de kwaliteit van de beleidsbeslissingen en een verhoging van de legitimiteit van het beleid. Participatie verzamelt een grote diversiteit aan ervaringen, kennis, vaardigheden, inzichten en expertise, noodzakelijk voor het nemen van beleidsbeslissingen over de complexe en diverse maatschappelijke en beleidsthema's.

Participatie van kinderen en jongeren zorgt eveneens voor de versterking van de democratische capaciteit van een samenleving. Kinderen en jongeren, een doelgroep zonder stemrecht, worden door deelname aan de ontwikkeling van hun gemeente of stad geëngageerde inwoners.

We verwijzen ook naar het kinderrechtenverdrag dat een lans breekt voor het recht op inspraak van kinderen en jongeren.

Ook het gemeentedecreet beschrijft het belang van betrokkenheid en inspraak van de burgers³. Twee belangrijke principes die, o.a. door de lokale jeugdbeleidsplannen en de werking van jeugdraden, zijn gewaarborgd in het huidig decreet lokaal jeugdbeleid.

Het strategisch meerjarenplan leidt pas tot een categoriaal interactief participatief beleid als dit wordt aangevuld met jeugdactieplannen, jeugdbeleidsrapporten en een goed uitgebouwde participatiestructuur. Op maat van de gemeente, maar ontwikkeld in samenwerking met de lokale kinderen en jongeren en minimaal geformaliseerd in een lokale jeugdraad.

² Operationele Doelstelling 3.3 beleidsnota Jeugd minister Smet, p. 20

³ Art.3: de gemeenten verzekeren een burgernabije democratische, transparante en doelmatige uitoefening van de gemeentelijke bevoegdheden. Ze betrekken de inwoners zo veel mogelijk bij het beleid en zorgen voor openheid van bestuur.

Art 9: De gemeenteraad neemt initiatieven om de betrokkenheid en inspraak van de burgers of doelgroepen te verzekeren bij de beleidsvoorbereiding, bij de uitwerking van de gemeentelijke dienstverlening en bij de evaluatie er van.

Standpunt

De Vlaamse Jeugdraad pleit voor:

1. Versterking van de categoriale benadering van het jeugdbeleid.
2. Versterking van de sectorale benadering van het jeugdwerkbeleid.
3. Versterking van de participatie van kinderen, jongeren en hun organisaties aan het gemeentelijk beleid.
4. Versterking van de lokale jeugdraad.

(1) Versterking van de categoriale benadering van het jeugdbeleid

- Voorzie bij de opmaak van het strategisch meerjarenplan een specifieke **omgevingsanalyse** die o.a. de noden en behoeften van diverse kinderen en jongeren in kaart brengt.
- Voorzie binnen het strategisch meerjarenplan een **specifiëring** van de doelstellingen en effecten naar kinderen en jongeren in de gemeente, over alle beleidsdomeinen heen.
- Vertaal het legislatuurplan in een **jaarlijks jeugdactieplan en bijhorende rapportage** op operationeel niveau dat de acties naar jonge mensen op diverse beleidsdomeinen bundelt. In dit plan kunnen eventuele bijstellingen van het legislatuurplan worden aangegeven en gemotiveerd.

(2) Versterking van de sectorale benadering van het jeugdwerkbeleid

- Behoudt de huidige **geormerkte subsidiëring** van de Vlaamse middelen voorzien voor lokaal jeugdwerk binnen een transparante verdeelsleutel, met specifieke garanties voor maatschappelijk kwetsbare groepen.
- Voorzie een **onderdeel 'Jeugdwerkbeleid' binnen het legislatuurplan en het bijbehorende jeugdactieplan** dat beschrijft hoe een breed jeugdwerkaanbod naar diverse kinderen en jongeren inhoudelijk, financieel, materieel en infrastructureel ondersteund wordt.

(3) Versterking van de participatie van kinderen, jongeren en hun organisaties aan het gemeentelijk jeugdbeleid

- Voorzie een **participatieprocedure** voor kinderen, jongeren en hun organisaties plus deskundigen en de jeugdraad voor de uitwerking van de jeugdspecifieke onderdelen van het legislatuurplan en de bijbehorende jeugdactieplannen.
- Betrek deze actoren diepgaand bij de opmaak van de jeugdspecifieke **omgevingsanalyse**. Hiervoor is het van belang dat de opmaak van deze analyse ten laatste een jaar voor de start van de nieuwe legislatuur wordt gestart. Gemeentelijke (jeugd)diensten kunnen hiervoor beleidsvoorbereidend werk leveren.
- Behoudt de erkenning of oprichting van **jeugdraden waarin diverse jeugdverenigingen en geïnteresseerde jongeren zijn vertegenwoordigd**. Dit met het oog op de organisatie van het overleg en de inspraak bij de voorbereiding en de uitvoering van het jeugdbeleid.
- Neem (jeugd)participatie op als **specifiek onderdeel van het legislatuurplan** en bijbehorende actieplannen.
- Behoudt een gemeentelijke **jeugdambtenaar** die de uitwerking en uitvoering bewaakt van het jeugdbeleid.
- Voorzie een gemeentelijke **participatieambtenaar** die de uitwerking, uitvoering en opvolging bewaakt van participatieprocessen. De participatieambtenaar ondersteunt vanuit een onafhankelijke positie verschillende gemeentelijke diensten in het opzetten van participatieprocessen en treedt op als een ombudsman rond participatievraagstukken.

(4) Versterking van de lokale jeugdraad.

- Behoudt de jeugdraad als een onafhankelijke adviesraad waaraan het college van burgemeester en schepenen **advies** moet vragen over alle aangelegenheden inzake het jeugd(werk)beleid. Behoudt ook het initiatiefrecht van de jeugdraad om advies uit te brengen over alle aangelegenheden die betrekking hebben op de jeugd of het jeugdwerk.
- Ontwikkel de jeugdraad, in samenspraak van de kinderen en jongeren, op maat van elke gemeente. Versterk de jeugdraad tot een open **forum** met een vaste groep van jongeren en jongerenorganisaties plus jongeren en organisaties die thematisch kunnen aansluiten. Organiseer de ruime **participatieve processen** naar jonge mensen in nauwe samenspraak met dit forum. Laat jongeren en hun organisaties meedenken rond welke thema's, doelstellingen of acties participatieprocessen nodig zijn. En versterk hen opnieuw met de uitkomst van die processen, zodat de jeugdraad kan wegen op de impact van de opgezette participatieprocessen.

- Zorg als lokale overheid voor een adequate **ondersteuning** door organisationele, financiële, personele en technische middelen te voorzien voor de Jeugdraad. We zien hiervoor een centrale rol weggelegd voor de lokale **jeugddienst**. De jeugddienst heeft nood aan meer tijd en middelen om die ondersteuning op te zetten en hun expertise verder te ontwikkelen en ontsluiten.
- Versterk de jeugdraad tot een klankbord waar beleidsmakers hun ideeën kunnen aftoetsen en in **debat** kunnen gaan met jongeren over de beleidsvoering